

KAstoitettiin yleissivistävän koulutuksen osalta mahdollisuuksia, edellytyksiä ja esiteitä osallistua/tukea/toimia yhteistyössä koulutusviennissä.

Työpajatyöskentelyn 9.10. ja 10.10. kirjauksia:

Opetushenkilöstön näkökulma

Mikä suomalaisessa koulussa/koulutuksessa on ns. best practices -osuutta ja mikä rooli opetushenkilöstöllä on sen hyödyntämisessä koulutusviennissä?

Mitä koulutusviennissä hyödynnettäviä asioita jo osataan ja mitä pitäisi osata/selvittää?

Mahdollisuudet:

- korkeasti koulutetut opettajat (ylempi korkeakoulututkinto)
- itsenäisyys + luottamus (ei ulkopuolisia tarkastajia)
- opettajan arvostus
- ei jatkuvaa mittaamista
- osaamista mm. oppilaiden hyvinvoinnin edistämisestä, opetussuunnitelmaprosessista, monipuolisista työtavoista, moninaisuuden kohtaamisen taidoissa, monipuolisessa arvioinnissa,
- oman osaamisen esillä pitäminen tuo itsevarmuutta
- kansainväliset kontaktit tuovat vaihtelua, mahdollisuutta muuttaa perspektiiviä oman työn näkymiin
- kv-osaamista on paljon kouluilla (tullut mm. tätä kautta: Erasmus, eTwinning, ystävyyskoulut)
- suomalaisten koulujen "best practices" (hyvät käytännöt) pitäisi saada näkyvämmäksi
- vapaus, vastuu, luottamus (oppilaiden ja opettajien tasolla)
- opettajien luovuus ja itsenäisyys
- koulujen tapa tehdä yhteistyötä kansainvälisesti:
  - nettiosaamisessa, digitaidoissa
    - laitteet moderneja

Edellytykset:

- rohkeus, uskallus
- motivaatio tehdä yhteistyötä; opettaja kiinnittää huomiota myös siihen, mitä oppilaat hyötyvät asiasta
- miten koulutusviennistä satava tulo raha saadaan hyödynnettäväksi koululle? Tarvitaan malli/malleja!
- loma-ajat on huomioitava esim. koulutusmatkailussa
- tärkeää on vastavuoroisuus; Suomessa ei saa olla liian itsერიittonen
- tarvitaan aikaa perehtyä asioihin, koulujärjestelmiin, menettelyihin, jotta lähtökohta on oikea/hyvä
- opettajien ja rehtoreiden osaaminen -> täydennyskoulutus

Haasteet:

Käytännön haasteita:

- kuka suunnittelee ja tekee sopimukset koulujen kanssa?
- korvausmenetelmät koululle
  - korvaus, jota jotkut käyttävät mm. koulutusmatkailussa kouluille ei riitä kuluihin tai organisointiin
- opettajien palkkaus, esim. hanketöistä, raportoinnista, sijaiskulut
- opettajien motivointi
- kv-toiminta on opettajan innostuksesta kiinni, samoin yhteistyö koulutusviejien kanssa
- opettajien ylikuormitus on vaarana tässäkin; arkityön päälle ”kasautuva” työ, josta ei makseta
- uskallus käyttää kieltä; myös vastapuolen puutteellinen kielitaito
- byrokratia
- opettajien ja rehtoreiden sivutoimilupakäytännöt eivät ole kohdallaan

Eettisiä kysymyksiä:

- moninaisuus, kulttuuritausta, ”maassa maan tavalla ei onnistu” vrt. esim. ihmisoikeustilanne
- netin käytön rajoitteet monissa maissa
- opettaja tekee omalla esimerkillään todeksi best practices -jutun. Miten se voidaan jakaa muille/tehdä tuote?

OPS-näkökulma, oppilaan näkökulma

Millaisia mahdollisuuksia koulutusvienti tarjoaa oppilaan näkökulmasta?

Miten koulutusviennin tavoitteet ja muodot ovat sovitettavissa opetussuunnitelmiin?

Millaisia haasteita asiaan liittyy? Mitä selvitettäviä/ohjeistettavia asioita liittyy mahdollisuuksien hyödyntämiseen? (kansallisesti, paikallisesti / op. järjestäjä ja koulut), huoltajien osalta)

Mahdollisuudet:

- kv-kokemuksia oppilaille, ystäviä ympäri maailmaa
- kielitaidon merkitys konkretisoituu
- matalan kynnyksen mahdollisuuksia
- monipuolista koulun kielitarjontaa/-ohjelmaa
- aitoja kielenkäyttötilanteita:
  - ei pelkästään kielenopettajien ja opetuksen asia
  - raha/resurssi
- esiintymistaidot kehittyvät
- itsetunto vahvistuu
- oman yhteiskunnan ja kulttuurin osaamista/tietoutta/arvostamista
- muiden kulttuurien osaamista ja ymmärrystä
- asiantuntevat opettajat ja rehtorit mahdollistamassa oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuuden - > toimintakulttuuri
- raha, joka tulee korvauksena koululle -> myös oppilaiden käyttöön ja koulun opetussuunnitelman mukaiseen KV-työhön
- oppilaiden aktiivinen rooli, kv-tutorit
- vierailutoiminnan sitominen kv-kurssiin, oppilas opettajan roolissa

- monialaiset oppimiskokonaisuudet + laaja-alaiset opintokokonaisuudet
- eTwinning, etäyhteydet, vaihto-opiskelijat (ns. kulttuurintuntemuksen lisääminen, kielitaidon kehittäminen)->hyöty laajennettavissa muihinkin konteksteihin
- koulutusmatkailijat kouluilla ovat mahdollisuus kehittää kotikansainvälisyyttä
- koulutusmatkailun koululle/vierailijat voivat tuoda mukanaan myös mahdollisuuden kehittää yrittäjyyskasvatusta, TVT:tä, itsestä huolehtimista, kulttuurista monilukutaitoa= laaja-alaista osaamista)

Edellytykset:

- rakenteet
- ryhmätyötaidot, opettajan esimerkki, avoimuus
- nuorten motivointi: rahaa myös oppilaskunnille tms.
- opettajilta pedagogista rohkeutta ottaa kv-näkökulma mukaan oman työnsä kehittämiseen
- monikulttuurisuus
- yrittäjyys/markkinointi
- yhtäläiset mahdollisuudet osallistua toimintaan kaikille oppilaille
- koulun kv-strategia tukemaan koulutusvientitoimintaa
- huomioidaan uudella tavalla OPS:n mahdollisuudet

Haasteet:

- koulujen kv-verkosto täytyy saada koolle myös liittyen koulutusvientiin
- jos opettajat ovat koulutusviennin/konsultaation vuoksi poissa koululta usein, oppilaalla on paljon sijaisia
- kansainvälisyyskasvatus on eri asia kuin koulutusvienti
- lasten tehtävä ei ole koulutusvienti/turistiopas

Hallinnon, kv-koordinoinnin ja kehittämisen näkökulma

Millaisia mahdollisuuksia koulutusvienti tarjoaa yleissivistävän koulutuksen hallinnolle (mm. perustoimintojen ohjaus, kuntien/koulujen kv-koordinaattoreiden toiminta, kehittäminen, hankkeet)?

Millaisissa koulutusvientiin liittyvissä verkostoissa kuntien/yleissivistävän koulutuksen edustajien tulisi olla mukana?

Mitä haasteita asiaan liittyy hallinnollisesti ja yhteistyön osalta?

Hallinnon näkökulma

Mahdollisuudet:

- Hallinto oppii hankkeista
  - oman toiminnan kehittäminen
  - opitaan vieraista kulttuureista
- kv-kontaktit jo valmiina

- oman työn reflektointi
- jos/kun voidaan saada korvauksia, saadaan tuloja -> suunnattava opetukseen
- uusia toimintatapoja
- innovaatioita
- pooli ammattilaisista + koulutuspaketeista
- fasilitointia: hallinnosta opettajille ja rehtoreille helppo lomake täytettäväksi, mitä osaat->asiatuntijapooli valmiina, jos tarvitaan
- koulutusvaihtoa 1 kk ->

Edellytykset:

- kielitaito (jos ei -> tulkkipalvelut pitäisi mahdollistaa)
- ketterä rahoitus puuttuu koulujen osaamisen kehittämiseen
- kv-koordinaattori tarvitaan joka kuntaan
- ”keikkamyynnin mahdollisuus” (vrt. asiantuntijapooli)
- resursseja
- koulutusvientifirma hoitaa paperityöt (eli hallinnolle ei enää lisää työtä)
- rahoitusrakenteen avoimuus
  - kuka saa rahallisen korvauksen koulutusvientiin liittyvästä vierailusta koululla -> ei koulu?

Haasteet:

- rahan puute
- hallinnon keskus – periferia/koulut: yhteistyö ei toimi
- miten koulu lopulta hyötyy?
- mihin raha menee?

Yhteistyön näkökulma

Mahdollisuudet:

- opettajat ja rehtori ensisijaisina toimijoina kaikessa
- yhteys kaupungin matkailutoimijoihin: kenen tehtävä?
- maksulliset kouluvierailut
- ”vaihtolentoihmisille” tekemistä
- eri koulutusasteiden yhteinen koulutusvientiverkosto
- kouluvierailuissa opet ja kunta yhteistyössä suunnittelevat sisällöt
- koulujen välinen yhteistyö lisääntyy, myös yhteydet ammatilliselle puolelle

edellytykset:

- aikaa ja rahaa pohtia ja järjestää
- Prosessi oltava selvä: esim. peruste vierailulle, tuotos ja sen julkistaminen, seuraukset, kehitys (esim. lehtijuttu, tv-ohjelma)

Haasteet:

- koulutusvienti on ”abstraktia toimintaa” koulujen kannalta, kaikki hyvin epäselvää
- resurssit

- byrokrania, maksuliikenne
- ajankäyttö, verkostojen määrä
- kuvauslupien laiminlyöminen
- tekijänoikeudet materiaaleihin jne.